

# SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznika. — Inserati do 30 pett vret à Din 2.-, do 100 vrst à Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3.-, večji inserati pett vrsta Din 4.-. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopisi se ne vratajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNISTVO  
LJUBLJANA. Kmafjeva ulica štev. 5  
Telefon: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR Strossmayerjeva 3b. — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon: št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 66. podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 101.

Račun pri poštnem tekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

## SOVJETSKA RUSIJA IN STRESA

### Konferenca v Stresi ne sme ustvariti novih ovir, marveč mora stremiti po dosegi kolektivnega varnostnega sistema v Evropi

Moskva, 8. aprila, r. V »Izvestijah« podaja Radek sliko evropskega položaja ter navaja možnosti, ki se morejo povojiti glede na različna stališča.

Napram načrtu vzhodnega pakta, po končanih obiskih angleških državnikov na kontinentu. Med drugim pravi, da se Hitlerju ni posrečilo preprati angleške državnike o obstoječem ogrožanju Nemčije po Sovjetski Rusiji, ker so vse nemške zahteve po povečanju vojske, letalstva in mornarice v prvi vrsti naperjene proti zapadnim državam. Ne gre samo za ugotovitev tega, kar že obstaja, temveč tudi za določitev, kaj naj se stori. Gospodarske rezerve Nemčije so v sedanjem trenutku v vojaškem pogledu zelo omejene in so za sedaj še slabše kakor pa narodov, ki se zavzemajo za mir. Jasno je, da se Evropa nahaja na razpotju in če bodo obstoječi elementi postali svobodni, se bodo dogodki razvijali v smeri k vojaškim zvezam in k vojni.

Evrpske države stote sedaj pred vprašanjem, ali se more Društvo narodov pripraviti do tega, da bi se v njem pokazalo novo razmerje evropskih sil in da bi našlo kompromisno rešitev za vse, kar se ne sme prepustiti avtomatski rešiti, če se hoče preprečiti nova svetovna vojna. Francosko-ruski predlog o zaključku vzhodnega regionalnega pakta o medsebojni pomoči temelji na prepricaju o pravilnosti mnenja, da je lažje prevzeti točne obveznosti glede podočnega kompleksa vprašanj, kakor pa obveznosti, ki se ticejo vsega sveta. Mnenja sem, pravi Radek, da ni potrebno zbrati se vsake ovire, temveč se je treba boriti za njihovo odstranitev.

Sovjetska Rusija je dobrohotna glede na vsa vprašanja, katerih rešitev more utrditi mir. Ta vprašanja pa se seveda ne morejo rešiti na konferenci treh držav v Stresi. Tu je potrebno sodelovanje vseh prizadetih držav. Od konference v Stresi se mora zahtevati, da ne pripravi nobenih ovir splošni rešiti, temveč delo olajša. Njena glavna naloga bo ugotovitev, da položaj, kaščnega so našli angleški državniki pri svojih obiskih, ne zahteva odpovedi francosko-angleških predlogov od 3. januarja, temveč nasprotno njihovo uresničenje. Če bi se sprito sedanjega položaja komu zdelo potrebno rešiti vprašanje splošne varnosti na ta način, da bi se sklenil na zapadu pakta o medsebojni letalski pomoči, nasprotno pa na vzhodu »nadalevala prizadevanja«, bi bilo povsem razumljivo tolmačenje, da je to naperjeno proti splošni varnosti in da ustvarja za vse evropske države nov položaj. Zastopniki treh velesil na konferenci v Stresi morajo mirno, toda odločno izraziti voljo svojih vlad za ustvaritev kolektivnega varnostnega sistema. Pri tem lahko računajo na energično sodelovanje Sovjetske Rusije, ki je zainteresirana z vsemi drugimi vred pri ohranitvi miru, najmanj pa je proti izolaciji ali diskriminaciji kogarkoli.

#### Stališče Francije

Pariz, 8. aprila. AA. Ker bo končno stališče Francije in Velike Britanije znano sele po ministriških sejih, ki se bosta vršili v Londonu danes, v Parizu pa jutri, se listi spuščajo z golj v splošno razmotrovjanja o zadržanju Londona in Pariza. »Echo de Paris« se zmerom kritikuje politiko Velike Britanije in ji zamerja, da noče prevzeti odgovornosti, ki jih gredo po njenem pomenu in njeni vlogi v Evropi, ter v nasprotju s tem poudarja odločnost, ki jo bo te dni pokazal g. Mussolini. »Oevre« pa registrira neugodne komentarje sovjetskih listov o načrtu splošnega evropskega pakta brez dolob o vzajemni pomoči ter pri teh prilikah pripominja, da se ta ruska kritika ne nanaša na načrt, ki ga je francoska vlada predložila Moskvi pred kakimi 10 dnevi. List misli, da sta se gg. Stalin in Litvinov ravno nasprotno izrecila o tem francoskemu predlogu in da je sovjetski poslanik o tem že obvestil francosko vlado.

#### Povestovanja velesil

London, 8. aprila. w. Reuter poroča: Med angleško, francosko in italijansko vladijo se nadaljujejo pogajanja o dnevnem redu konference v Stresi. Določeno je že, da bo prva točka konference angleško poročilo o obisku ministrov v Berlinu, Moskvi, Varšavi in Pragi. Za zdaj še ni znano, ali se konference v Stresi udeleži tudi predsednik Maedonald. V ponedeljek bodo uradno objavili, kdo bo zastopal Veliko Britanijo na konferenci.

#### Vprašanje avstrijske neodvisnosti

Pariz, 8. aprila. č. V zvezi s konferenco v Stresi poročajo današnji opoldanski listi, da bodo na njej razpravljali tudi o Avstriji, Bolgariji in Madžarski ter o njihovi vojaški enakopravnosti z ostalimi evropskimi državami. Gledate avstrijske samostojnosti vtržajo Francija pri svojem sedanjem stališču, kakor je bilo določeno s francoskoitalijanskim sporazumom, sklenjenim 7. januarja t. l. v Rimu. Kakor zna-

no, sta v njem predvidena v zvezi z avstrijsko neodvisnostjo dva pakta, in sicer posvetovalni paket in podunavski paket o nevmešavanju v avstrijske zadeve. Kar pa se tice revizije vojaških klavzul mirovnih pogodb, ki so bile sklenjene v Sevresu, Neuilleu, Saint Germainu in Trianonu, so francoski odgovorni politični krogi zelo rezervirani. Francoski državniki se bodo v tem pogledu ravnavi po načelu, da se v tem pogledu ne smi spremeniti, če se prej ne dosegne sporazum med prizadetimi državami in njihovimi sosedji.

## Hitlerjeva zmaga v Gdansku

### Pri včerajnjih volitvah so dobili hitlerjevcji 60 odstotkov vseh glasov

Gdansk, 8. aprila. Končni izid volitev v gdanski deželnemu zboru je tale:

nacionalni socialisti 139.200 glasov,  
socialni demokrati 37.533 glasov,  
komunisti 6880 glasov,  
centrumaška stranka 30.059 glasov,  
nacionalna fronta 760 glasov,  
poljska lista 8100 glasov.

Maja 1933 so dobili nacionalni socialisti 109.029 glasov, socialni demokratje 37.882 glasov, komunisti 14.566 glasov in poljska lista 6743 glasov.

Na deželi so dobili hitlerjevcji 60 % vseh glasov, v Gdansku samem pa 55 %.

Po proglašitvi izida volitev je imel predsednik gdanske organizacije nacionalno socialistične stranke Forster govor, v katerem je dejal, da ta rezultat vnovič dokazuje vsemu svetu ne samo, da je Gdansk nemško mesto, temveč tudi kako se je njegovo prebivalstvo pridružilo načelom narodnega socializma.

Bivši predsednik senata mesta Gdanska, dr. Rauschnig, je snodeči zapustil teritorij svobodnega mesta.

#### Nemško zmagovalje

Berlin, 8. aprila. AA. »Völkischer Beobachter« komentira izid včerajnjih volitev v Gdansku in pravi med drugim, da je rezultat posebno pomemben zato, ker je Gdansk morda fizično neznačna, a politično važna točka, kjer se zbirajo vplivi mnogih elementov, ki so sovražno razpoloženi nasproti nacionalno socialističnemu gibanju. To se je pokazalo tudi pri sedanjih vojnih borbi, kjer so morale biti nacionalno socialistične oblasti zelo obzirne, da ne bi povzročile komplikacij mednarodnega značaja, do katerih bi kaj lahko prišlo spredno odnosnjajev, v katerih živi svobodno mesto Gdansk nasproti Društvu narodov. Tako je moral gdanski senat, pravi »Völkischer Beobachter«, jamči dr. Rauschningu svobodo gibanja, ki jo je ta človek zlorabil v veleizdajalske namene. Vzli vsemu temu so pa nasprotni stranke na vsej črti premagane, čeprav so od svoje gonje proti nacionalnemu socializmu pričakovali dosti boljših uspehov, zanašajoč se na podporo temnih in raznorodnih elementov, kaščnih ne manjka v velikih primorskih mestih. Na koncu izraža list zadovolj-

stvo, da se ogromna večina gdanskega prebivalstva ni dala premamiti in je glasovala tako, kakor jih je to nalagala nacionalna zavest in zdrav politični instinkt.

#### Hitlerjevcji so vse terorizirali

Varšava, 8. aprila. AA. Včerajnje volitve v deželnemu zboru v Gdansku so se vrstile pod pritiskom nacionalnih socialistov in v ţakdo vseh drugih nemških skupin. Nacionalno socialistična propaganda je bila bučna in polna izgredov. Po ulicah so krizirali avtomobili z nacionalnimi socialisti, ki so nosili hitlerjevske zastave in tablice s svojimi gesli. Volilci drugih nazorov se sploh niso upali na podoben način delati propagande. Hitlerjevcji so že v kali onemogočili socialistom, da bi tudi oni z avtomobili krizirali po ulicah. Njihove automobile so jim popolnoma razbili. Hitlerjevske izgredje so bili posebno hudi v predmestjih. Poljski generalni komesar je moral dvakrat intervenirati pri gdanskem senatu zaradi raznih nepravilnosti in kršitev.

## Z dirkalnim avtomobilom zavozil v množico

### Velika nesreča na avtomobilskih dirkah v Franciji — 9 mrtvih in 20 hudo ranjenih

Pariz, 8. aprila. Pri včerajnjih avtomobilskih dirkah v Chateau Thierry se je pripetilo strašna nesreča. Italijanski dirkač Cattaneo je zavozil v množico ter je s svojim dirkalnim avtomobilom kosil v množici kakor s koso. 20 ljudi je bilo hudo ranjenih. Trije, neka ženska, 1 deček in 1 deklica, so bili takoj mrtvi, ker jih je dobesedno znečkalo, izmed ostalih 17 hudo ranjenih pa so trije umrli med prevozom, šest pa se jih še bori s smrtno. Ka-

kor je ugotovila preiskava, zadene krivda za to nesrečo vodstvo dirke, ki je stavilo nemočne pogoje. Dirkač so morali v najlužjem diru, ko so vozili z brzino nad 100 km, sto metrov pred ciljem naglo zavirati, s tempom 15 km privoziti na cilj. Ko je Cattaneo 100 m pred ciljem zavrl, se je avtomobil zavrel okrog svoje osi, treščil v bližino drevo in se nato zaletel v množico. Po čudnem naključju je ostal dirkač sam docela nepoškodovan.

#### Hitler slavi Ludendorffia

Berlin, 8. aprila. AA. DNB poroča: Državni kancelar Hitler je kot državni poglavar in vrbovni komandan vse nemške vojske izdal nalog vojski in mornarici za jutrišnji 70. rojstni dan generala Ludendorffa, ki ga naziva največjega nemškega vojekovodja v svetovni vojni. Z drugim odlokom je Hitler odredil, da imajo jutri na vseh državnih postopih vseči zastave.

#### Eden zbolel

London, 8. aprila. AA. Doznavata se, da se minister Anthony Eden še ni toliko popravil, da bi mogel prisostvovati današnji izredni ministrski seji. Eden po vsej priliki ne bo mogel iti v Stres. Doznavata se, da je g. Eden na svojem povratku z letalom iz Prage nekajkrat obolel na srce. Njegovo stanje ni resno, toda zdravnik so mu priporočili najmanj štiri tedne počitka.

## Laval o kralju Aleksandru

### Govor francoskega zun. ministra po francoskem radiu

Pariz, 8. aprila. AA. V zvezi z včerajnjim proslavo jugoslovenskega dne je imel zunanjji minister Pierre Laval v radiu tale govor:

Jutri bo nacionalni dan na čast spomini dveh velikih jugoslovenskih kraljev: Petra I. in Aleksandra I. Bivši bojevnik z vzhoda, borcev z Vardarjem in od Bitolja, so hoteli, da bi bil v skladu z željo njihovega vojvodstva Francheta d'Esperaya posvečen zvestemu spominjanju hvaležne Francije. Na bojnem polju se je započelo francosko-jugoslovensko prijateljstvo. Leta 1915 v budih zimskih dneh, v dneh invazije je stopil na celo svojega naroda neki mož kot simbol odločnosti in trdne volje, da ostane svoboden: to je bil srbski kralj Peter I. Spomnimo se spontane ponosne geste kralja Aleksandra, tedanjega kneza-namestnika, ko se je z albanskih obal, kjer je reorganiziral svojo vojsko, obrnil do g. Poincareja, tedanjega predsednika francoske republike, z besedami: »Srbija ni več, a njena vojska živi. Pripravljeni smo boriti se na francoski fronti. Kaj je to pomeni, veste?«

Leta 1870 se je njegov oče, kralj Peter I., boril za nas. Ujeli so ga v Varci, toda on je sredi zime preplaval reko Loiro in se vrnil v francoske vrste, da je nadaljeval boj zoper sovražnika. Leta 1915 je njegov sin Aleksander z isto neustrašnostjo, prežet z isto moralno silo, dvignil s svojim zgledom moralno svojih vojakov, Aleksander je postal vojvodstvo srbske vojske, s katero so francoske in zavezniške divizije sestavile svetno vojsko vzhodne fronte. Tri leta so trpeli v mrzljivih ravnicah Makedonije, boriči so se in upirali. Velika osvoboditeljska bitka jih je vrnila kot zmagovalce vse do novih meja Jugoslavije. Aleksander I. je bil velik vojak, v miru pa je pokazal, da je tudi velik državnik.

Kralj Peter in kralj Aleksander sta dva velika lika ustvarjajočega patriotskega. Dve usodi sta, ki se dopolnjujeta in nadaljujeta in ki se jima divijo vse in ki imata hvaležnost vseh Francov. V Franciji je kralj Peter kot dobrovoljec v naših vrstah sprejel leta 1870. prvi vojni krst. V Franciji je lansko jesen kralj Aleksander plačal s svojim življenjem svojo prizrenost naši domovini in svojo zvestobo miru.

Ali je potrebno omeniti tragične ure 9. oktobra lanskega leta, ko sta padla drug poleg drugega veliki kralj v veliki francoski minister Louis Barthou? Ali je treba omeniti osuplost, ogroženje in gnus, ki je zavladala tudi na najskromnejših Francijci, ko se je razvedela vest o gusnem zločinu in nenadnem potresti, ki je objela vso Evropo. Toda jugoslovenska duša je bila močna in jeklena in je obupni mogel spraviti na stranpot. Zločinci so ubili ustvaritelja, toda njegovo delo je ostalo, delo uedinjenja in pomiritve, zgrajene v 15 letih kraljevskega delovanja, 15 letih metodične discipline pri ostvarjanju nacionalnega streljenja.

Sest mesecje je minilo, kar je isti radio, ki noči prenosi moje besede, združil vse francoska srca v eni izmed najhujših narodnih žalosti, kar jih je zabeležila zgodovina. Toda njegova misel je ostala živa, njegov veliki spomin vlad. Graditelj močne države, obnovitelj reda na Balkanu, je hodil k nam v Pariz, da dela z nami za neobhodno zbljanje z drugimi in za potrebo sporazume. To zbljanje se je izvršilo, ti sporazumi se bodo izvedli. V vznesenju in zaskrbljeni Evropi se zgled jugoslovenskega naroda, ki je ohranil svojo hladnokrvnost, ne bo pozabil. V izkustvih močni in dolčni narodi bodo s svojo odločnostjo skovali verigo miru.

Jutri se boete odzvali mojem apelu in prispevati svoj prispevek. To terjam od vas vseh, da zahtevam tudi od najskromnejšega med vami. Storili boste to gesto v znak, da se spominjate dveh velikih kraljev, ki sta bili prijatelja naše države. Pokazali boste, da je Francija hvaležna. Izkazali boste čast spomini kralja-Vitezja Aleksandra, ki je bil uedinilj svoje domovine.

V času, ko nadaljujemo potrebno delo organiziranja miru, v čigar službi je kralj-Vitez Aleksander padel, se boste spomnili njegove plemenite osebnosti in boste pripravili, da se ovekoveči njegov spomin. S svojo gesto boste ohranili tradicionalno prijateljstvo, ki druži Jugoslavijo in Francijo. Jugoslovenski narod naj čuti, da bije zanj srce francoskega naroda.

#### Zahvala g. Jevtiću

Beograd, 8. aprila. AA. Doznavata se, da je ministr pokojnemu kralju Aleksandru I. Uedinilju, ki ga je imel snoti

# Spominska lipa na Barju

**Barjani so včeraj vsadili spominsko lipo, ki bo spominjal pozne rodoce na tragično kraljevo smrt**

Ljubljana, 8. aprila.  
Včeraj je bila na Barju lepa slovesnost, ki je imela sicer intimni značaj, a je bila baš zaradi tega tem lepa in prisrčnejša. Dopolnil so se zbori Barjani pred svojo šolo, ki je v pravem pomenu besede njihovo kulturno središče, da prisostvujejo sestaviti spominske lipe. Vse je združila domača slovesnost; vse barjanska nacionalna, gospodarska in kulturna društva so sodelovala skupno s šolo v odboru, ki mu je predsedoval šolski upravitelj T. Grčar, pri slavnosti. Tako so Barjani najlepše pokazali svojo enotnost in se vsi kot en mož oddolžili spomini velikega kralja.

V slovenišči zbranosti se prisotni prisluhnili pesmi. Uvod v svečanost je bila pesem »Domovina, mili kraje, ki jo je zapel barjanski moški pevski zbor pod vodstvom šolskega upravitelja Grčarja. Zbor tvorijo samo barjanski fantje, ki ljubijo petje s pravo naravno ljubezljivo baš zato, ker so preprosti.

Rahlo je rosilo, siv dan je bil, da nam je beseda o največji tragediji iz naše zgodovine še tem bolj živo obudila spomin na mračni 9. oktober. Govoril je učitelj Jakob Novak. Ni izbiral visokih besed. Naročno in občuteno nam je priklical v spomin prve, najbridejšje trenutke, ko se je raznesla vest o grozni nesreči. Govoril je o kralju junaku, ki je vedno misil na domovino, se za njo bojeval, z njo trpel in bil z njo povečan. Govoril je o modrem državniku, ki mu je bila korist domovine vedno v mislih. Delal je za državo, nikdar se ni oziral na nevarnosti, preziral je svoje sovražnike in si pridobil povsod prijatelje. Ko je dosegel velike uspehe na Balkanu, je krenil na pot v zaveznisko.

Francijo, kjer ga je pa doletela smrt. Kako je vse življenje misili na domovino, tako je bila tudi njegova zadnja misel posvečena nji: »Čuvajte Jugoslavijo! — Pol leta je minilo od teda, vendar je zdaj samo formalno zaključek žalovanja, saj takrat strašne rane narod ne more prebolebiti kmalu.

Ko so navzeli počastili spomin mrtvega kralja s slava klicem in nazdravili mlademu kralju, je zapel zbor državno himno. Govornik je izročil lipo, ki so jo posodili člani vrtbarskega in sadjarstva društva, v varstvu šoli in prečital spominski listino, ki so jo podpisala nacionalna, kulturna in druga društva na Barju.

Najprisrčnejši del svečanosti je bil, ko so učenci barjanske šole deklamirali prigodne pesmi o kraljevi smrti. Vsi so se zelo izkazali, pogumno so nastopili in deklamirali v tričetrt milijona. Če je deklamacija vse prej kakor dobra. Menda ni bilo že ne nobeni tekmo FIS toliko padec, med njimi več hudo. Da na bi bil ves trud zmanjšan, da bodo skakalnico popravili in so pozvali inž. Bloudka, ki je izjavil, da bi preureditev Jarolimekovo skakalnico stala več kakor nova. Pravi, da je najpamatnejše, da se po pošči pripravljajo svet, kjer bodo zgraditi popolnoma novo skakalnico, in sicer po isti metodici kakor v Planici. Ta skakalnica ne bo samo znatno cenejša, temveč bo tudi povsem neneverarna. Čehoslovaki so šli celo tako daleč, da so objubili demarno pomoci pri dokončni izdelavi planinske skakalnice, ce jem Bloudka zgradi enako skakalnico.

Šolski upravitelj T. Grčar je zagotovil, da bo šola vedno negovala lipo kakor svet spomenik. Omenil je, da bo lipa spominjava pozne rodoce tudi na druge obletnice Barja. L. 1825 se je doselil na Barje prvi naseljenec, torej pred 110 leti, l. 1875 je Barje dobilo prvo zaslinjeno solo (61 let), l. 1886 pa stalno šolo in letos poteka 40 let, odkar je zgrajeno šolsko poslopje. Zato naj bo spominska lipa hkrati, da nas spominja in opominja na kraljevo žrtvo, opomin Barjanom v slogi. Naj živi Barje in lepa Jugoslavija!

Svečanost so zaključili pevci s pesmijo Oj, Doberdob.

# Naši „prijatelji“ prirode

**Mnogi naši izletniki se kažejo na kmetih takšni, da se jih moramo sramovati**

Ljubljana, 8. aprila.

Začenja se sezona izletništva in meščani so začeli zapuščati mesto še v večjih truhah, kakor pozimi; tedaj so se vrátili obloženi s smučami in »pikami«, zdaj pa s eveljem kakor divjaki z bojni pohodov s trofejami. To naše posebno »prijateljstvo« do narave, ki se manifestira tako, da so s eveljem nastlani vozovi izletniških vlakov, kolodvorske ulice in ceste, ki drže iz mesta v okolico, si upajo žigosati le redki, kaj še, da bi ga skušali pobijati sistematično.

Naši prijatelji narave nam bodo šeli v zlo, češ, da jin ne privočimo poštenje šopka pomladnega cvetja, ki ga je vendar toliko, da ne morejo nikum skodovali, najsit ga trajgo še s takšnim navdušenjem.

Toda saj ne gre za to, da bi ne smeli trgati cvetja, pač pa moramo, žal, zapisati, da so pri nas pravi prijatelji narave zelo redki ter da se zlasti pri našem izletništvu kaže, da pri nas srčna kultura nima domovinske pravice. V naravi se pokaže kakšen resnic, ki poleže teče oklep konvencionalnosti. Mnogi naši izletniki se pa kažejo na deželi takšni, da se jih moramo sramovati. Preprosti podeželski ljudje strame nad takšnimi meščani, saj misljijo, da je mesto v vsakem pogledu vzuveno nad vasjo ter da se meščani vsaj olikani.

Ako pogledamo na stvar samo od strani tujškega prometa, ne moremo zagovarjati divjanja izletnikov. Ni čuda, da so kmetje tu in tam takšni nasprotinci izletništva, saj se boje surovih izletnikov, ki več škodujejo kakor koristijo tudi v gnomočem pogledu, kakor kuge. Ali naj kmet ob nedeljah straži njivo in vrt ter odganja nerazsodne meščane, ki delajo šoko kamorkoli se obrnejo, kakor kozel v zeleniku? Prav tako se kmetje ne morejo navduševati nad divjaskim rjenjenjem izletnikov in imajo o izletništvu, kolikor ga pač pozna, svoje posebne mnenje.

Clovek bi mislil, da hodijo ljudje na izlete predvsem zato, ker so potreben svežega zraka, topela solica in gibanja na prostem in bi se mu tudi ne zdelo nič čudnega, če bi se izletniki ustavljal v gostilnah, ne mo-

remo pa razumeti, da je mnogim izletnikom smoter in glavna točka dnevnega reda gostilna in da hodijo le zato iz mesta, da lahko bolj brezkrbovo divljajo. Meščani so namreč zelo dostojni in doma neradi pokažejo pijačnost, ko pa gredo na izlet, si stejejo v dočnost, da so »dobre volje«: več razpoloženi seveda ne morejo biti, če niso pijači. O naravi ne vedo drugega, kakor kje je dobra pijača in koliko gostiln je v tem in onem kraju. Zato se tudi pravi izletniki čedljave bolj izogibajo krajev, kamor zahajajo nedeljski »prijatelji« narave. Marsikdo se tudi boji izletniškega vlaka, saj je v njem zlasti zvečer hujše rjenje, kakor v norišnici.

Pri nas so močna društva za podpiranje ter širjenje izletništva in turistike, ki tudi priznajo lepo in poučna predavanja, vzbujajo ljubezen do narave in vzgajajo svoje članstvo. Kaže se pa potreba, da začno vzgajati, razen članska, v splošnem izletnike velikopoteznejše, da dajejo pobudo pri vsaki priliki za smotreno zatiranje tistih izkrovkov našega izletništva, ki so nam v največji smrtonosnosti. Že v soli bi bilo treba učiti otroke prave ljubezni do narave, kajti brez te ljubezni ni srčne omike. Surovo uničevanje cvetja bi lahko odpravili na enostaven način: Začnite pobirati mitino na cvetje od izletnikov, kakor jo pobirate za žganje, in pregoreča ljubezen do cvetja se bo kaj kmalu ohladila!

Ne le, da se izletništvo čim bolj širi, potrebno je tudi, da propagiramo z vso vnočno ljubezen do narave; žive propagande je treba in, kot rečeno, zelo hvalična naloga se nudi društvo, ki so moralno odgovorna za značaj našega izletništva. Turisti, ki nas obiskujejo iz drugih držav, so vzhici nad našimi naravnimi lepotami, čudijo se pa na naši neuglašenosti, ki je v njihovih očeh surovost. Namesto, da bi se plementili v naravi, divljajo in se vracamo v mesto kakor brezumnii in nezavestni. Zato je zadnji čas, da zajezimo divjanje, ki je zavzel že takšen obseg, da bo sicer tako zvani tujski promet postal šiba božja in ne blagoslov za kmeta i meščana.

# Novi skakalnici v Planici

Inž. Bloudek bo zgradil v Planici skakalnici za kraje in srednje skoke

Ljubljana, 8. aprila.

Ze dostikrat smo čuli očitek, da smo brez vsakega prehoda zgradili planinsko skakalnico, ki je za naše skakalce mnogo prevelika. Očitek je vsekakor na mestu. Smučarski skakalnic imamo v dravski banovini dovolj, vendar pa je njih kapaciteta največ 40 m ali pa še manj. Seveda so te skakalnice za večje mednarodne prireditve premajhne. Vrzel so prvi skušali zamašiti na Bledu, kjer so zgradili v Zaki skakalnico, ki dovoljuje skoke nad 60 m. žal ta skakalnica skoro ni uporabljiva, ker so snežne prilike na Bledu nepovoljne. Sedaj se bo tudi v tem pogledu obrnilo na boje. Inž. Bloudek bo v Planici, ki ima od vseh naših zimsko-sportnih točk najboljše snežne prilike, zgradil že letos skakalnico za skoke do 70 m.

Nova skakalnica bo torej za rekordno planinsko največja v Jugoslovaciji. Postavljena bo na isto mesto, kjer je sedaj mala skakalnica. To bodo v kratek podliri in jo obrnili nekoliko bolj proti vzhodu, ker izvirja tak nad skakalnico studenec, ki bi sproti pokvaril vsako delo, ako bi sedanjem skakalnici dvignili. Zgrajena bo prav tako kakor velika, na kateri je Norveški Andersen letos skočil skoro 100 m daleč. Skakalnica ne bo prehuda v bodo na njej skakalci lahko tudi slabši skakalci. Podjetnost našega najboljšega graditelja smučarskih skakalnic je treba toplo pozdraviti. Z novo skakalnico bomo doobili napravo, kjer se bodo lahko vršile največje mednarodne tekme in seveda tudi za državno prvenstvo, kajti »marmutske« skakalnice je za take prireditve v resnicu prevelika. Novo napravo bodo že v bodoči sezoni izročili svojemu namenu.

Na vseh skakalnih tekma so opažali, da manjka našim skakalcem še vedno sigurnosti. Da bi odpomogel tudi temu, pripravila inž. Bloudek gradnjo še tretje skakalnico. Tudi ta bo v Planici, in sicer

poleg sedanje velike nasproti doma »Ilirje«. To bo skakalnica za trening, ki bo dovoljevala skoke do največ 25 m. Kdor bo hotel dosegiti to dajavo, bo moral biti nadpovprečen skakalč. Doskočišče bo namreč zelo težko in bo ta skakalnica imela glavni namen, da se tekmovalci navadijo sigrurnega doseganja. Važno je tudi, da zna skakalci pravilno pasti. Padci pri skokih sicer niso tako nevarni, kakor se zdi nepotremenemu gledalcu, vendar se je treba naučiti tudi pravilnega padca. Skakalnica bo zgrajena približno tako kakor holmenškomska, le nekoliko hujša bo. Norveškim skakalcem se dostikrat čudimo, ker so tužni na velikih skakalnicah, čeprav jih doma nimajo, zelo sigurni. Kdor pozna razmere, se temu ne cudi. Na Norveškem je namreč polno malih skakalnic, ki dovoljujejo skoke do največ 20 ali 25 m. Njihova značilnost je v tem, da so izredno težke. Na teh se vadi norveška mladina in si sčasoma pridobi tako sigurnost, da ji poznaja tekmovanje na večjih skakalnicah ne dela nobenih preglavic. Prav tako bo zgrajena tudi nova skakalnica za trening. Kdor bo na njej skočil brez padca, se bo lahko brez skrbi poizkusil tudi na vsaki drugi skakalnici.

Inž. Bloudeka vabijo v ČSR

Ljubljana, 8. aprila.

Je že tako na svetu, da znajo veliko delo drugod mnogo bolj cenni kakor doma. Najboljši dokaz za to je skakalnica v Planici. Njena slava je šla po vsem svetu, čeprav so si nekateri zavistniki na vso moč prizadevali, da bi zmanjšali njen pomen. Kajpak je šlo od nesreč, da tudi imenoma, ki je to veličastno napravo ustvaril. Inž. Bloudek je kar čez noto postal svetovna kapaciteta glede gradnje velikih skakalnic. Od vseh strani, celo iz Amerike prihajajo dopisi s prosinjo, da se jim dostavi točen načrt pianinske skakalnice. Vse kaže, da bo naša Pis-

nica postala vzor vsem graditeljem, ki bodo gradili velike skakalnice.

Te dni je inž. Bloudek prejel izredno laskave pozadbe. Avstrijevi so že lani kazali za planinsko skakalnico zanimanje. Isto velja za Poljake in Čehoslovake, ki so dejali prvič skakalni v Planici. Bloudek je se dejal dobiti vabilo, da bi preuredil na svojih načrtnih nekaterje skakalnice v Avstriji, na Poljskem in na Čehoslovakinem. Vabilo je sicer izredno laskavo, vendar zatrjuje inž. Bloudek da gradnja skakalnic ni njegov življenski poklic. Zato se bo odzval le prejšnji Čehoslovakin, ki ga so povabili, da jim popravi Jarolimekovo skakalnico. Cehi so hoteli zgraditi vzdome napravo in so vložili v gradnjo tričetrt milijona. Kdor letos je predlagal skakalnicu vse prej kakor dobra. Menda ni bilo že ne nobeni tekmo FIS toliko padec, med njimi več hudo. Da na bi bil ves trud zmanjšan, da bodo skakalnico popravili in so pozvali inž. Bloudeka, ki je izjavil, da bi preuređitev Jarolimekovo skakalnico stala več kakor nova. Pravi, da je najpamatnejše, da se po pošči pripravljajo svet, kjer bodo zgraditi popolnoma novo skakalnico, in sicer po isti metodici kakor v Planici. Ta skakalnica ne bo samo znatno cenejša, temveč bo tudi povsem neneverarna. Čehoslovaki so šli celo tako daleč, da so objubili demarno pomoci pri dokončni izdelavi pianinske skakalnice, ce jem Bloudeka zgradi enako skakalnico.

V Pardubicah so pričakovali dr. Stare na kolodvoru zastopniki tamkajšnje ČJL s predsednikom inž. J. Z. Raušarem in zastopniki ostalih korporacij, ki so predstavili predavanje, ter predavatelju odveli na magistrat, kjer ga je že pričakoval župan mesta. Predavanje, ki so ga priredili mestni industrijski muzej, industrijski, trgovski in obrtniški svet ter gremij trgovcev v Pardubicah, je bilo v dvorani mestnega muzeja.

V Brnu je bilo predavanje v nabito polni dvorani hotela »Pasage«, tako da so

ljudje zaradi pomanjkanja prostora odhajali.

Predavanje je s prisrčnimi besedami

otvoril predsednik Wagner. Med posetniki so bili poleg vseh funkcionarjev ČJL iz Brna namestnik starosta mesta Brna Fr. Zapacha, višji magistratni ravnatelj dr. Snupárek, policijski ravnatelj dr. Kráčmar, rav. železnični svetnik Jan Wagner, brigadni general G. Hanák, zastopnik deželnega poveljnika, bančni ravnatelji, zastopniki sokolskih žup, vojaški korporacij in ostalih slovenskih društev, jugoslovenski kralj inž. V. Filkula ter jugoslovensko dajošča v zastopniki jugoslovenske kolonije.

Drugega dne je predsednika ljubljanske

zastopnika zaključeno v drugi prestolnici

čehoslovaškega naroda, v Bratislavi.

S svojim predavanjem je dr. Egon Staro na kolodvoru zastopnik tamkajšnje ČJL s predsednikom inž. J. Z. Raušarem in zastopniki ostalih korporacij, ki so predstavili predavanje, ter predavatelju odveli na magistrat, kjer ga je že pričakoval župan mesta. Predavanje, ki so ga priredili mestni industrijski muzej, industrijski, trgovski in obrtniški svet ter gremij trgovcev v Pardubicah, je bilo v dvorani mestnega muzeja.

V Brnu je bilo predavanje v nabito polni dvorani hotela »Pasage«, tako da so

ljudje zaradi pomanjkanja prostora odhajali.

Predavanje je s prisrčnimi besedami

otvoril predsednik Wagner. Med posetniki so bili poleg vseh funkcionarjev ČJL iz Brna namestnik starosta mesta Brna Fr. Zapacha, višji magistratni ravnatelj dr. Snupárek, policijski ravnatelj dr. Kráčmar, rav. železnični svetnik Jan Wagner, brigadni general G. Hanák, zastopnik deželnega poveljnika, bančni ravnatelji, zastopniki sokolskih žup, vojaški korporacij in ostalih slovenskih društev, jugoslovenski kralj inž. V. Filkula ter jugoslovensko dajošča v zastopniki jugoslovenske kolonije.

Drugega dne je predsednika ljubljanske

zastopnika zaključeno v drugi prestolnici

čehoslovaškega naroda, v Bratislavi.

## ELITNI KINO Matica

TELEFON 21-24

Predstava ob 7½ uri radi koncerta odpade.

Danes ob 4. in 9½ uri

velika premiera razkošne parodije

PRINCESA

## TURANDOT

Film so snemali po znanosti kitajski pripovedki

V glavnih vlogah:

Willy Fritsch — Katica Nagy — Paul Kemp

## DNEVNE VESTI

— Joseph Schmidt je pel v Zagrebu. V petek zvečer je pel v Zagrebu znani filmski igralec Josef Schmidt, za česar nastop je vladalo izredno zamiranje. V dvorani Zagrebškega zabora se je zbralokrog 3500 poslušalcev, da je bila nabita do zadnjega kotička. Zagrebška kritika pravi, da znameniti pevec nima preveč obsežnega glasu, pač pa je prijetno barvan, v srednjih legah izredno čist, v višinah slijajen. Mali pevec je bil deležen ogromnega aplavza in je moral ponoviti več tok.

— Nagrada 10.000 Din je prejel Miško Kranjec. Založba »Hram« v Ljubljani je lani razpisala literarno nagrado 10.000 Din za izviro slovenski roman. Literarno razsodite je izmed poslanih rokopisov nagradil roman »Os življenja«, ki ga je spisal Miško Kranjec iz povojnega življenja ne v Prekmurju. Tako zvana »Prešernova literarna nagrada« znaša 10.000 Din in se izplača avtorju za knjigo šestnajstih pol. Knjiga izide že v kratkem.

— Borza dela v Ljubljani isče elektrotehnik, sedlarja in tapetnika, krojača, strokovnjaka za izdelovanje testenin, dva brivska pomočnika (specjalisti za dečje frizure), kleparja in otroško vrtmarico in znanjem nemščino.

— Vreme. Vremenska napoved prava, da bo nestanovitno vreme, spremenljiva običnost. Včeraj je nekoliko deževalo v Ljubljani in Zagrebu. Najvišja temperatura je znašala v Skopiju 18, v Splitu 17, v Zagrebu 12, v Rogaški Slatini 9, v Ljubljani 7.4. Davi je kazal barometer v Ljubljani 763, temperatura je znašala 2.

— Duh pokojnega »Lea« pred sodiščem. Pred dnevi je zgodila v Subotici veliko pozornost vest, da se je pri preiskovanju nemški sodnik javil odvetniški pripravnik dr. Dragotin Gregus iz Cantavirja, če, da je zli duh »Lea«, ki je inspiriral znanega atentatorja Silvestra Matuško in ga pregorovil za atentate na vlake. Ker je kazal dr. Gregus znake abnormnosti, je državno tožilstvo zahtevalo podatke v njegovem domovnem občini. Ceprav je privelo poročilo, da dr. Gregus ni odgovoren za svoje dejanie in da se ne more smatrati kot resen, je državno pravdilstvo odredilo razpravo, na kateri naj se odloči, če je treba zdmavnika oddati v zavod za živčno bolne. Sodišče je zavrnito zahtevu državnega tožilstva.

Pri zapeki, motnjah pri prebavi, goreči v želodcu, krvnih navalih, glavobolu, splošni slabosti vzemite zjutraj na teče kozarec »Franz Josefova vodeča«. Po izkušnjah, nabranih na klinikah za notranje bolezni, je »Franz Josefova grenačica« izvanredno dobrodelno odvajalno sredstvo. »Franz Josefova voda« se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

## IZ Ljubljane

— Ljudska univerza v Ljubljani. Dne 10. ob 20. bo predaval v dvorani Delavske zbornice g. univ. prof. dr. Marius Rebek o anilijskih barvah. Pri tem zadnjem predavanju Ljudske univerze bodo imeli poslušalci priliku, da si pobliže ogledajo restavo anilijskih barv. Predavanje bodo spremljali tudi zanimivi posluzniki. Vstop na skupaj prost.

— Pri jutrišnjem podoknicu častnemu mestčanu g. Josipu Turku ob predstavi njezine 70letnice bo sodeloval pevski zbor »Ljubljanskega Zvona«. V imenu predsedništva Hubadove župe se bo stora poklonila slavljencu predsednik g. dr. Švigelj in zborovodja g. Zorko Prelovec.

— Diplomiral je na dunajški tehniški visoki šoli za inž. kemije, specialno za plinsko kemijo, g. Herman Korn, sin učitelja Ljubljanskega instalaterskega podjetnika.

— Udrženje jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov, sekcija Ljubljana, na znanja, da ima svoj občni zbor v sredo ob 19.30 v društvenem lokalnu na Kongresnem trgu 1-II (poslopje Zvezde).

— Opozorjam na razglas mestnega poglavarstva, ki je bil objavljen dne 20. marca o prijavi gluhonemim, slepim in po-habljennim oziroma njihovih varuhov. Pravljni termin je že potekel; zato opozarjam na zamudnike, da se v svrhu naknadne prijave nemudoma, vsekakor pa najkasneje do 10. aprila zelase ob 10. do 13. v pisarni mestnega fizikata. Neizvršenje prijave bo mestno poglavarstvo kaznovano po zakonu, ki so navedeni v omenjenem razglasu.

— Popov, virtuos čelist, ki bo nastopal na samostojnem koncertu v sredo v Filharmonični dvorani, je eden izmed prvi evropskih čelistor. Muzikalna kronika piše o njem: »Popov je poet, predvsem poet žalosti. Izredno velik talent prvenstvene tehnike, ki mu omogoča, da z največjo lahkoto dovršeno izvaja tudi najtežja glasbena dela, pisana za čelo. Njegova igra je v vsakem pogledu virtuošna. Ker ni mnogo čestnih koncertov v Ljubljani in ker je Slavko Popov v resniči izvenen glasbenik, vabimo občinstvo k udeležbi.«

## V kavarni ODEON

nastopa dunajski komik Slesinger  
Nov program! Salve smeha!

— Na VI. javni produkciji državnega konservatorija bodo nastopili gojeni Šole prof. Antonia Ravnika: Brada Zorka, Mantuan Marija, Demšar Zlatko, s. Zulj Ljubomira in Adamič Bojan. Naslednja točka produkcije bo Mozartov koncert v D-moli s sprememjanjem orkestra. Igral bo Adamič Bojan, spremjal pa orkester drž. konservatorija pod vodstvom prof. L. M. Škerjanca. Začetek produkcije je dreni točno ob 18.15. Vstopnice se dobre v Maticni knjigarni.

— Dve nesreči. Ivan Krištof, 38letni monter mestne elektrarne, je v Šabacu vnoči št. 11 padel po stopnicah in dobil resne notranje poškodbe. — V Hrašah je neki kolesar povozil 8letnega Josipa Stareta, posestnikovega sina in ga lažje poškodoval. Oba ponesrečenca sta morala v bolnišnico.

— Brez vsakih popustov, a vendar najcenejše, si nabavite damske in moške perilo, nogavice, rokavice itd. pri M. PIRNAT. Svet. Petra cesta 22 in Poljanska cesta 1 (Peglezen).

## IZ Celja

— Drevi ob osmih se bo pričelo v celjskem gledališču gostovanje ljubljanske drame, ki bo uprizorila za abonma Wildeovo komedijo »Burbury«.

— Drugi tečaj za občinske delovodje se pričel dne 1. t. m. pri povejstvu vojaškega okrožja v Celju in bo trajal do 10. t. m. Tečaj obiskuje 75 udeležencev iz celjskega, laškega, litijaškega, krškega in dravogradjskega srezu ter Slovenjgradca. Občinski delovodje bodo morali v doglednem času prevzeti vse vojaške posle, ki so jih doslej opravljali sreski vojaški referenti, zaradi česar tečajniki z vso pozornostjo sledijo predavateljem. O marsikateri zadevi se razvije zanimiva debata, ki končno razčisti različna mnenja in privede tečajnike v pravo amer. Obenem razpravljajo udeleženci tudi o svojih stavnih zadevah in svoji organizaciji.

— V celjski bolnici sta umrla v sotočju 35letni orožnik Ivan Strukelj iz Vi-

tanja in 29letni delavec v Westovi tovarni Anton Pevec iz Trnovca.

— Lepa zmaga SK Celja. V nedeljo popoldne je bila pri »Skalni kleti« ob prisotnosti nad 400 gledalcev igrana drugozadrsna prvenstvena tekma med SK Olimpom in SK Atletiko, v kateri je Olimp presestljivo, a zasluženo zmagal v razmerju 5:2 (3:1). Tekma je bila zanimiva in napeta, toda na obeh stranach prestra. Igra je bila prvih 15 minut izenačena, potem pa je bil Olimp z matimi izjemami do konca igre v lahkem premestil. Olimp je nudil tehnično boljšo igro, Atletiki pa so bili premalo poštovovalni. Goli za Olimp so padli v 13., 16. in 41. minutni prvega ter v 12. in 17. minutni drugega polčasa, gola za Atletike pa v 7. minutni prvega ter v 16. minutni drugega polčasa. Tekmo je sodil g. Vebel objektivno, pa premo strogo. Na Glaziji je popoldne mladina SK Celja premagala rezervo SK Jugoslavije v razmerju 2:1 (2:0).

ti z maronijem. Hvalevredno akcijo bomo nadaljevali tudi letos. Sreski kmetiški referent bo dobavil interesentom cepice, ki se bodo porabil za zboljšanje našega koščanja. S smotreno akcijo se bo naš koščanje pridelek tako zboljšal, da bo že čez nekaj let nepotreben vsak uvoz laškega maronija. Naš domači pridelek bo povsem zadostoval za potrebe naših koščnarjev. Ta uspeh bo gotovo važen korak pri gospodarski obnovi našega domačega trga.

Ohranite svoja usta  
mlada z Odolom!



## IZ Novega mesta

Sportni napredek. V našem mestu se je osnoval pripravljajni odbor »Sportskega kluba Kandija«, sedež desni breg mesta. Namen klubu je gojiti v prvi vrsti nogomet, ping-pong, zimske sporte, lahkotno težko atletiko z rokoborbo in eventuelno boks, v kolikor bo našel za to panogu interesa med članstvom. Prijave sprejemajo v trgovini g. Rudolfa Murna.

## Pomembno delo dolenjskih planincev

Novomeška podružnica SPD premaguje hude ovire, da bi se pozivil tuški promet na Dolenjskem

Novo mesto, 7. aprila.

V sejni dvorani mestnega magistrata je bil nedavno zbor naših planinov. Zborovanje je otvoril predsednik g. dr. Franjo Ivančič, ki se je spomnil smrti viteškega kraja Aleksandra I. Z vzlikom slava spomini viteškega kraja Aleksandra I. Ureditelj: in živel kralj Peter II. so zborovalci počastili velikega pokojnika in nadziratelja stolpa na Mihovem ne bodo gradili, denar bodo porabili za planinsko kočo. V skladu z novimi društvenimi pravili je postal okoliš podružnica znatno večji, dodelili so ji 4 sreže. Meja poteka v glavnem ob Bregane po Savi do Inpolce na Blanico, zavije preko Tržiča-Mirne-Cateža-Zaplaza na Zagradec, odtod po Krki do Dvora in gre načelo preko Sv. Petra po sreski, odnosno banovinski meji zopet načel na Bregano.

Zborovalci so izrekli dosedjanje tajnic gdč. Kovačičevi, ki je odložila mesto, za delovanje najtoplejšo zahvalo. Ustanovil se je izletniški odbrek. Za tekočo poslovno leto so določili naslednji program. Oziveti je treba nabiralno akcijo za sklad planinske koče na Gorjancih se je zaustavila. Moral je odpasti tudi planinski cvetlični dan. Skupnih izletov v preteklem letu niso mogli prijeti, ker so bili vsako nedeljo in praznik sokolski zleti. Podružnica je ustavljena v Drelzovem vili na Trški gori gorsko zavetišče. S tem je hotela pozivati tujski promet v osirotni Dolenjski. Z intervencijami se je posredilo izposlovati vili za

## NA VEČER OB 8.

dvorana docela zasedena. Koncert, na katerega so nastopila skoraj vsa mariborska pevska društva s preko 400 članji, petimi našimi najboljšimi solisti in odličnim orkestrom, je bil večji polet na pojdu poveške umetnosti.

— Mariborski obrtniki na Oplenec Slovensko obrtno društvo v Mariboru bo priredilo potovanje na grob našega viteškega kraja na Oplenac. Čas potovanja bo določen po zavetišču. Prijevoz za poklonitveno potovanje sprejema Slovensko obrtno društvo v Mariboru.

— Prireditev naših tiskarskih umetnikov. V soboto zvečer so naši mariborski grafiki priredili v kazinski dvorani koncert, ki ga je vodil zborovodja prof. Vrabel. Program je bil zelo pesten in je obsegal umetnine in narodne pesmi za moški zbor. Presenetili so tako dovršene solosevine in pa glasbene točke, predvsem ouvertura opere »Pilkova dama«.

## NA VEČER OB 8.

dvorana docela zasedena. Koncert, na katerega so nastopila skoraj vsa mariborska pevska društva s preko 400 članji, petimi našimi najboljšimi solisti in odličnim orkestrom, je bil večji polet na pojdu poveške umetnosti.

— Mariborski obrtniki na Oplenec Slovensko obrtno društvo v Mariboru bo priredilo potovanje na grob našega viteškega kraja na Oplenac. Čas potovanja bo določen po zavetišču. Prijevoz za poklonitveno potovanje sprejema Slovensko obrtno društvo v Mariboru.

— Prireditev naših tiskarskih umetnikov. V soboto zvečer so naši mariborski grafiki priredili v kazinski dvorani koncert, ki ga je vodil zborovodja prof. Vrabel. Program je bil zelo pesten in je obsegal umetnine in narodne pesmi za moški zbor. Presenetili so tako dovršene solosevine in pa glasbene točke, predvsem ouvertura opere »Pilkova dama«.

## Zvočni kino Dvor

Tel. 27-30

Samo še danes ob 4., 7. in 9. ur

sijajna komedija

## DEKLETA BREZ POSTELJE

Vstopnina Din 4.50 in 6.50

## Z Jesenic

— Zalna komemoracija v počastitev spomina blagopokojnega kraja Aleksandra I. Ureditelja v krogu sokolskega članstva in naraščaja bo jučri ob 21. zvečer v Sokolskem domu. Udeležba obvezna.

## Iz Litije

— Naraščajni odbrek pri SK Litija. Naš sportni klub bo posvetil odslej tudi vso pozornost pravilni telesni vzgoji naših mladičev. Hočemo vzgojiti preizkušene sportne. Sedaj je razpisani konkurs za sprejem novih naraščajnikov ob 14. leta starosti. Vsa mladina bo pred sprejemom v vrste SK Ilirije zdravniško pregledana, nato pa se bo posvetila pod vodstvom trenerjev vsem sportnim panogram, tako da bo delna harmonične telesne vzgoje. Načrt našega mariborskega sportnega kluba, ki bo vrnjen z mladinskim odbrekom važno vzgojnino, prav iskreno pozdravljamo.

— Predpriprave za sokolski okrožni dramatski tečaj. Za sokolske društva zavetnika okrožja se pripravlja dramatski tečaj. Razpisane so prijave, nakar bo izdelan razred tečaja, v katerem se bodo dani naši sokolski odorovi seznanili z vsemi podrobnostmi, ki jih morajo igralci poznati. Tečaj se bo vrnil v Litijo in ga bo poseči dani držani društvo iz Litije, Potovni tečaj pa se povdi dovršeno zapeli pet umetnih v veliko zadovoljstvo poslušalcev. Drugi del programa je obsegal »Potovanje po domovini«, 20 narodnih pesmi iz vseh pokrajin Jugoslavije. Prav prijetno so bili poslušalci presenečeni nad najmanjšimi izmed malih, ki so s svojimi ljubikimi solopevci prevzeli publiko. Milanček, Štefuc in Marjanček so svojo nalogo odlično izvedli, za kar so bili nagrajeni z viharnim odobravljencem. Dasično je bil program, ki je trajal dve ur, že izčrpan, je občinstvo brez izjemne obsegle, hotel še poslušati. Ugoditi so morali velikemu navdušenju in ponoviti poslovilno pesem »Slovenec, Srb, Hrvat«, pri kateri so sodelovali tudi dečki zbor z morskeške šole v Mariboru. Razen tega so povdi dovršeno zapeli pet umetnih v veliko zadovoljstvo poslušalcev. Drugi del programa je obsegal »Potovanje po domovini«, 20 narodnih pesmi iz vseh pokrajin Jugoslavije. Prav prijetno so bili poslušalci presenečeni nad najmanjšimi izmed malih, ki so s svojimi ljubikimi solopevci prevzeli publiko. Milanček, Štefuc in Marjanček so svojo nalogo odlično izvedli, za kar so bili nagrajeni z viharnim odobravljencem. Dasično je bil program, ki je trajal dve ur, že izčrpan, je občinstvo brez izjemne obsegle, hotel še poslušati. Ugoditi so morali velikemu navdušenju in ponoviti poslovilno pesem »Slovenec, Srb, Hrvat«, pri kateri so sodelovali tudi dečki zbor z morskeške šole v Mariboru. Razen tega so povdi dovršeno zapeli pet umetnih v veliko zadovoljstvo poslušalce

Georgij Silin:

35

## Počasna smrt

Roman.

Kako se je vse zgodilo, se je dalo poznejne ugotoviti iz zmedenih Ahmedovih izpovedi. Ko sta se nekoč Ahmed in Mavruša izprehaljala, ju je srečal v stepi Kapiton Terentjev. Ahmed je opazil, da se je Mavruš obraz pri tem srečanju izpremenil. Ta nenadni nemir je Ahmeda presenetil. Ahmed sam Terentjeva ni sovražil, pa tudi Terentjev Ahmedu ni bil sovražen.

Zakaj se je Mavruša ustrašila Kapiton?

Ahmed si je zapomnil, da je Mavruša dejala:

— Pojdova brž domov!

Ahmed si ni znał pojasmniti teh besed, toda nemir njegove žene je prešel nanj. Tisti hip je bolj začutil, nego razumel, da mu prinaša ta človek nesrečo.

Kapiton Terentjev je bil mrk človek. Ne samo na dvoru bolnih, temveč tudi na dvoru zdravih, je bil znan njegov grobi in kruti značaj. Zmožen je bil za malemokost do krvi preteplji človeka. Za prazen nič je oznerjal ali razčaril vsakogar, ki mu je prišel na pot. Priljubljen ni bil. Vsi so se ga bali in izgobili, nihče ni rad govoril z njim. Vsi so videli v njem nevarnega, zlobnega in maščevalnega človeka. Protosov ga je nazival »apaša naselbine gobavev«.

In tako, ko je postala Mavruša pri srečanju z njim nemirna, Ahmed sicer temu nemiru ni pripisoval posebnega posma, vendar je pa sklenil raje obrniti Terentjevu hrbit. Tesno je objel Mavrušo in krenil z njo v drugo smer, toda Kapiton je krenil za njima. Tedaj je Mavruša umaknila svojo roko iz Ahmedove in se ustavila. Terentjev je prišel do nje in se mračno nasmehnil. Oči so se mu zlobno in sovražno iskrile.

— Zakaj si se ustavila? — je vprašal osorno in izzivajoče.

— Kaj bi rad od mene? — je vprašala Mavruša.

— Kaj bi rad? Če želiš, ti to povem in prav nič se ne bom bal tvojega Aziata. Loči se od njega!

Zroč Kapitonu naravnost v oči je Mavruša kriknila:

— Če me ne pustiš pri miru, ti razbojniki, se zatečem k zdravstveni in on bo že opravil s teboj. Vidim ti v dušo, lopov, toda svojega cilja nikoli ne boš dosegel. To si kar izbij iz glave... Ne lazi za menoj, kakor pes...

Terentjev jo je tedaj obsul s poskami, kakršnih Ahmed še nikoli ni slišal in ki njihovega pomena ni razumel. Mavruša je prijela Ahmeda za roko in mu dejala, naj pusti tega človeka pri miru. Potegnila ga je za seboj. Ahmed ni vedel, zakaj je prišlo do tega prepričanja. Kaj je moglo napotiti Terentjeva, da se je tako razjezel? Ahmed si ni upal vprašati Mavruše, misleč, da bi mu moral sama povedati, kako in kaj je s Terentjevim, toda Mavruša je molčala. Sicer je pa Ahmed kmalu pozabil na to

in sicer tem bolj, ker se ga je Terentjev izogibal. Pa tudi Mavruše ni več nadležna.

Nekoč, po povratku iz ambulatorija, je Ahmed presenetil Mavrušo, kako plaka.

— Zopet je bil tu in zopet me je zmerjal, — je dejala.

Ahmedu je bilo tega že dovolj. Odšel je h Kapitonu, ga poklical na dvorišče in zahteval, naj mu stvar pojasni. Sporela in spoprijela sta se. Ahmed je potisnil Kapitona v barako, kjer se je Kapiton zaklenil. Od tistega dne se nišča več srečala.

Tistega dne je Mavruša povedala Ahmedu, zakaj jo Terentjev nadleguje. Povedala mu je, da se že več let ne more odkrižati tega človeka, da ji je ne-prestano za petami. Najprej jo je nadlegoval v ambulatoriju, potem pri vsakem srečanju na dvorišču, končno je pa začel prihajati k nji v sobico in vedno si je izbral čas, ko ni bilo nikogar bližu. Nekoč ji je predlagal, naj živi z njim. Zapodila ga je, toda Terentjev očvidčno ni izgubil upanja. Menil je, da se mu bo prej ali slej posrečilo zlomiti Mavrušin odpor. Zdelo se je, da je skleinil pustiti jo pri miru, toda takoj drugi dan po »svatbi« je zopet prišel k nji.

— Ti si torej vzela mohamedana? — je vprašal. — Torej si se mu prodala? Si dobila mnogo denarja? Ali ima trgovino?

Mavruša ga je znova zapodila, svojemu možu pa ni povedala, da je bil prijet.

Nekaj tednov po dogodku v stepi je Ahmed znova odšel v mesto. In tedaj se je prijetilo nekaj, kar je globoko pretreslo vse prebivalce naselbine gobavev.

Zjutraj četrtega dne po Ahmedovem odhodu so našli Mavrušo v njeni sobici mrtvo. Ležala je na svoji posteli, obrnjena obrazom navzgor. Zdravniški pregled je pokazal, da je bila zadavljena. Takoj je bila vsa naselbina gobavev na nogah. Ljudje so začeli iskati morilca, ugibali so in si belili glave, kdo bi bil umoril Mavrušo, toda morilca niso našli. Doktor Turkejev je bil zamisilen, molče je hodil po naselbini. Zagotonjen zločin ga je silno težil. Obvestil je o njem zdravstveni oddelek, odkoder je prišel odgovor, naj ukrene vse potrebno, da se v bodoči v naselbini gobavev kaj takega ne bo več prijetilo.

— Le poglejte, — je potožil Turkejev Pyhačevu z dopisom zdravstvenega oddelka v roki, — le poglejte, policijskega komisarja ali detektiva bi radi napravili iz mene... Ukrenite vse potrebno, da se v bodoče v naselbini gobavev kaj takega ne po več prijetilo.

Prvi hip ni prišlo nikomur na misel iskati morilca v naselbini gobavev. Saj pa tudi ni bilo verjetno, da bi mogel biti morilec med gobavci. Mnogi prebivalci dvora bolnih so imeli svoje predloge, bili so med njimi tudi taki, ki so trdili, da je umrla Mavruša naravnemu smerti.

## Elbrus,

## najvišja gora Kavkaza

Letos se je priglasilo že 2000 turistov, ki hočejo doseči vrh blizu 5600 metrov visoke gore

Dva gorska orjaka se dvigata visoko iznad kavkaskih gora s svojimi snežnimi vrhovi, Kazbek in Elbrus. Na vrh Kazbeke sta se povzpeli nedavno dve skupini mladih sovjetskih turistov. Njihov uspeh je tem pomembnejši, ker sta obe plezali na Kazbeke pozimi in viharju. Pa tudi na višjo in neverjetno goru Elbrus, visoko blizu 5600 m, se je človek že povzpel pozimi. Že leta 1827 je dosegel vrh Elbrusa Kabardinec Kilde. Leta 1868 so pripelzali na vrh Elbrusa štirje Angleži. Do ruske revolucije je doseglj vrh najvišje gore na Kavkazu 59 plezalcev, od teh 33 tujcev. Od leta 1925 do 1930 jih je sledilo 99 planincev, od leta 1930 do 1933 že 231, lani pa že celo 388. Letos se je priglasilo za turo na Elbrus 2000 planincev. Dosegli vrh Elbrusa je pa zdaj mnogo laže, kakor je bilo prej.

Zdaj je na Elbrusu stalna meteorološka postaja, v kateri delujejo meteorologi tudi pozimi. Zato si lahko planinac izbere za turo ugodno vreme. Kabardinci se morajo zahvaliti tej postaji za mnoge usluge. V meteorološki postaji na Elbrusu so prezimovali tri zime zapored trije člani organizacije mladih komunistov. Pozimi pomeni to pravo puščavniško življenje. Najprej so prezimovali na Krugozoru v višini 3200 m. Letos so prenesli svoje šotorje še višje in sicer 4250 m. Tja večina turistov že ne pride. Tu se loti človeka gorska bolzen, ki se kaže v glavobolu, prehodni oslepitvi, silnemu utripjanju srca in otoklosti nog. Tu je treba nekaj dni počakati, da se človek privadi podnebuju, potem pa nadaljuje pot, seveda če je izvrjen planinec. Preko te višine se povzpen komaj 30% izkušenih planincev. Pozimi divijo tu silni viharji, karšnini prevračajo na morju ladje. Postaja je imala kočo z 9 sobicami, okrog glavne postojanke so pa razpostavljeni šotori in instrumenti. Kočo so zgradili kar se je dalo solidno, vendar jo je pa vihar že nagnil na stran. Večkrat so bili pogumni mladeniči v nevarnosti, da jih vihar s kočo vred odnesi z visoke skale, kjer stoji koča kator orlovo gnezdo. Tu žive in delujejo Viktor Korzun, Saša Gorbačev in A. Gusev. Gusev je opazovalcev, Korzun načelnik in znanstvena moč, Gorbačev pa telegrafist.

Obrnimo dva naša njihovega dnevnika. 22. februarja: Ob eni ponoti je dosegel vihar hitrost 40 m v sekundi. Vsa stanica se trese. Hotel sem iz koče, toda že meter od nje nisem ničesar razločil. Bal sem se, da bom zabludil, pa sem zbudil Gorbačeva, prvezala sva se z vrvoj h koci in se splazila do šotorov. K sreči je vihar kmalu ponehal, tako da sva lahko opravila znanstveno

delo. Ko sva se vračala, je vihar znotra prihrumel in veter je dosegel že hitrost 50 m v sekundi. V sobicah je bilo 20 stopinj pod ničjo. Pogrela sva si roke nad svetlikom in legla h počitku.

25. februarja: Strašni udarci viharja so magnili kočo, vse zemljevidi in slike vse po strani. Vrata so se odpriali in ni jih mogoče zapreti. Od mraza so se ustavile vse ure, razen moje žepne, ki sem jo imel na prsih. Gusjev je sedel pri samovaru in si grel osebno čelo. Vsi konci prestov so mu bili zmrzniki. V sobah je zdaj 27 stopinj pod ničjo. Zakuriti nismo mogli, ker je nam vihar odnesel dimnik in dim se je valil nazaj, da bi nas zadušil. Postavili smo skupaj štiri petrolejke in samovar, da smo se greli pri njih. Zunaj je bilo zvezcer 33 stopinj pod ničjo in ko sem stopil iz koče, se mi je napravila na obrazu ledena skorja, predno sem prišel do šotorov.

## Razstava cvetlic

Včet večino posetnikov je prišlo te dni v starodavno holandsko mestece Heemsted južno od Harlema. Tu je bila otvorjena svetovna razstava cvetlic in vseh krajev sveta so se zbrali ljubitelji edikih cvetlic. Heemsted je posebno znan po svojih tulipanih in hijacintih, ki so bile razstavljene v ogromnih mnozinah, v vseh odtenkih barv in v najrazličnejših oblikah. Močan vonj je napolnil razstavne prostore, kjer so bile razstavljene vse zanimivosti vrtne umetnosti.

Na razstavi so bile redke cvetlice, ki so jih plačevali ljubitelji po več tisoč holandskih goldinarjev. Ceprav tulipane cebilice ne gredo več po rekordnih cenah, vendar je najdejši ljubitelji, ki plačajo za novo vrsto tulipa 5000 cekinov ali pa še več. Novost razstave v Heemstedu so bile letos polne hijacinte, čiji cvet požene do četrt metra visoko in čiji krasna barva ne pozna dosej pri mere.

## Svečenice na Borneu

Naloga posrednic med bogovi in ljudmi je pri Dajakih poverjena večnomu ženskam. Na severnem in srednjem Borneu je to posredovanje njihovo edino delo, na jugu so pa obenem plesalci in javne vlačuge, nekako tako, kakor indijske bajadere in javanske rungtinge. To je posledica indijskega vpliva, ki se je širil sem z bližnjih otokov Jave in Bali, dočim sta ostala manj dostopna sever in središče nedotaknjena. Te svečenice so prav za prav

služabnico Sangiangov, bogov zraka, ki se med verskimi obredi naselijo v njih, da potem z njihovo močjo pomagajo ljudem in jim prorokujejo bodočnost. Tu vidimo našemu spiritizmu soroden pojav.

Za bodočo svečenico se določi mlada, lepa hčerka sužnja. Za svoj poklic se mora pripravljati po navodilih in nadzorstvom starejše svečenice, ki jo uči bobnati, prepevati pobožne pesmi in plesati. Ko so bodoče svečenice deloma seznanjene s tajnostmi svojega poklica, ji "zame" svečenica na obrede, kjer nastopajo kot njene pomočnice. Obrede trajajo 3 do 7 dni in starejša svečenica dobi na dan 1.25 holandskega cekina, novinka pa 0.75. Ceprav so svečenice zelo v časteh, velja, da smo imeti s svečenico razmerje zaradi njene funkcije javne prostitutke. Zgodil se, da brat ubije sestro, ki je bila izbrana za svečenico.

## Žarki smrti

Med mnogimi žarki so žarki kratki valovi, ki naglo ubijajo bakterije ter druga drobna rastlinska in živalska bitja. Ti žarki spadajo v skupino ultravijoličnih žarkov in ker so tako pogubni, so dobili ime »žarki smrti«. Odkril jih je učenjak Schuhmann. Vedno bolj se kaže, da zadostuje, da se le malo izpremeni dolžina vala in že ubijejo ti žarki druge vrste živil bitij, kakor malo daljši ali malo krašji žarki. Dr. Wright iz ameriškega poljedelskega ministristva in dr. McAlister s Smithsonian instituta v Washingtonu sta dognala, da nad 3000 Angstromov dolgi žarki, to so takki, ki se po svoji dolžini že približujejo najkrajšim še vidnim ultravijoličnim žarkom, ne poškodujejo jajčec parazitskih žrvov. Krašji žarki so pa tem jajčcem že zelo nevarni, posebno žarki dveh dolžin valov, namreč 2804 in 2652 A. Med temi leže žarki nad 2600 in izpod 2800 A, ki so razmeroma malo škodljivi. Zadostuje torej, da se izpremeni dolžina vala samo za nekaj sto milijontink centimetra (1 Angstrom je ena stotinljontink centimetra) in to že odloča o življenju in smrti v mikroskopičnem svetu.

Drobna bitja, ki jih zadenejo ultravijolični žarki, poginejo skoraj hipomato, če so za žarke baš razpoložena. Živa gmoča pri tem eksplozivno razpadne tako, da vse bitje naenkrat izgine. Zanimivo je, da isti žarki, ki pokončajo jajčeca parazitskih žrvov, človeku ali vijšem vrstam živali ne škodujejo posebno, kar se bo dalo morda koristno izrabiti v medicini. Solnce izžareva neprestano zelo mnogo smrtnih žarkov, ki pa ne dosežejo našo zemljo, ker jih skoraj popolnoma absorbera zrak. Da nimamo okrog zemlje zračne plasti, bi ne moglo živeti najbrž nobeno bitje na zemlji. Pri poskusih dobivajo »žarke smrti« iz umetnih svetlobnih virov.

## Spominjajte se CMD!

## PRVOVRSTNO ZAGREBŠKO

## TOMISLAV PIVO 18%

toči restavracija HOTELA ŠTRUKEL

KAVARNA STRITAR  
vsak večer koncert. 27/L

Prima športne suknjice  
a Din 98.—, pumarice, modne  
hlače itd. — kupite zelo ugodno  
po pri

PRESKE JU,  
LJUBLJANA. Sv. Petra c. 14



## MALI OGLASI

V vseh malih oglastih veja beseda 50 par., davek 2 Din. Najmanjši znesek 7 Din. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu, lahko tudi v znamkah. — Za pismene odgovore glede malih oglastov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

## POSEST

Beseda 50 par., davek 2 Din. Najmanjši znesek 7 Din. MALO POSESTVO, primerno za vpojokencja, pridom po nizki ceni. — Kraljanci, Vrh Št. 18, Šmarje pri Jelšah. 1298

HISO Z VETOM v mestu ali na periferiji — kuhi Koželj, Zagorje ob Savi.

## SLUŽBE

Beseda 50 par., davek 2 Din. Najmanjši znesek 7 Din. SIVILJO

za dom sprejem takoj. — Ponudbe pod »Dobra moč« na upravo »Slov. Naroda«.

MOJSTRA za izdelovanje testenin sprejme tovarna testa. — Ponudbe: Fabrika testa, pošt. pretinac 235, Beograd.

## PRODAM

Beseda 50 par., davek 2 Din. Najmanjši znesek 7 Din. OTRO